

Publicat el 31-8-2002 a "Diari Levante - EMV".

Residències per a majors

Carles Dolç *

No fa massa anys que les persones grans vivien amb els fills o en la casa pròpia fins el final de la seua vida. Això està canviant acceleradament, la residència de la gent major és en l'actualitat una qüestió clau en el debat pel benestar social que s'ha plantejat en les últimes dècades, sobretot a Occident, per una combinació de factors nous. L'augment de l'esperança de vida humana n'és el primer, la població major ha crescut en progressió. Alhora ho ha fet el nivell de vida, de manera que les famílies es poden plantejar la separació generacional en residències distintes. Es podria analitzar també que les generacions més joves no volen la càrrega de conviure amb els més majors, així com la desconsideració actual dels valors de la generació gran i la hipervaloració de la jove, fil que ens duria a coinsideracions difícils però importants. Per altre costat, s'ha de dir que la proliferació de malalties degeneratives entre la generació gran abona la necessitat de trobar solucions residencials específiques. Com també és ben convenient que pares i fills visquen vides autònomes i pròpies, el que sòl exigir residències separades.

En la meua opinió l'ideal és que la gent gran, mentre es valga per si mateixa, pugui viure a soles, preferiblement en el barri on ha conviscut tota la seua vida, on són les seues amistats, on té l'ambient amb el qual s'identifica. Eixa coneixença li proporciona seguretat, satisfacció, orientació vital. Però aquesta opció, com qualsevol altra lliurement presa, no és gens fàcil, no n'hem creat condicions.

Una primera dificultat és que no hi ha habitatges de les dimensions apropiades per a una parella major o una persona gran que pugui i vullga viure a soles. Els pisos que repetitivament hem construït fins ara han segut per a famílies amb fills, quan al llarg d'una vida no sempre necessitem les mateixes dimensions. Entre altres possibles circumstàncies, l'abandó de la llar familiar per la generació jove molt sovint deixa a pares i mares d'edat mitjana amb habitatges desproporcionats que els costa de mantindre amb el seu esforç, problema que s'aguditza més en entrar en la vellesa. Fora bo que el mercat oferira tipologies de pisos de distintes dimensions amb la possibilitat d'una rotació de ciutadans segons les seues necessitats. Més encara seria que estigueren combinats en els blocs de cases plurifamiliars, de manera que les llars unipersonals s'alternaren amb les adequades per a parelles o les de famílies més nombroses, amb un resultat estimulante de convivència intergeneracional. Per a la gent major acabar la vida en un pis reduït pot ser una comoditat, mentre que continuar vivint a soles en el mateix de quan convivia amb els fills és una càrrega insuportable. És clar

que en la tria d'un habitatge hi ha més factors que els esmentats però si hi haguera l'opció de canviar a pisos menors en el propi barri o municipi, trobe que les persones grans tindrien més possibilitats d'un final de vida satisfactori.

Una altra dificultat, variant de l'anterior, és l'enorme dèficit de residències específiques per a majors en cada barri i municipi. És a dir, hi ha pocs albergs per a la gent gran, equipaments on tinguen totes les atencions domèstiques i servicis assistencials precisos, amb les instal·lacions adequades a les seues condicions de mobilitat, on puguen ser visitats amb freqüència (sense desplaçaments complicats) pels familiars i amics, i des d'on puguen passejar pels carrers i espais públics que consideren propis perquè hi han viscut tota la vida. Han de ser residències amb comoditats, presència interior de la natura i ben integrades en la vida veïnal: continuar convivint en l'ambient propi, en el barri, municipi o ciutat vitals, sembla una aspiració de la majoria de la gent.

Tot el contrari d'eixes opcions és certa línia de proliferació de residències per a la tercera edat que s'implanten al camp per albergar ancians que han passat la vida a la ciutat, construïnt-se en molts casos separades del casc municipal. Són residències en ocasions de promoció pública, totes satisfan les normatives, són funcionalment còmodes i es respira un aire més net. Però és fàcil comprovar que molts dels seus residents se senten encalats. Són residències d'una paradoxal inhumanitat assistencial, en ocasions luxosa. Fallen per segregadores, per separar les persones grans de l'ambient on s'identifiquen i on estan en condicions encara d'aportar a la societat que ells mateixa han contribuït a configurar al llarg d'una vida. Són residències que els lleven les arrels ciutadanes i ajuden a que s'esfondren. Quan més separades d'una població el problema és més greu, com ara passa amb una residència presentada en el seu moment com a emblemàtica, la de Carlet.

El cas de majors amb malalties mentals pot ser parcialment distint, només parcialment, perquè supose que els desplaçaments curts facilitaran la visita dels fills, la qual cosa algun efecte positiu tindrà en les seues vides malmeses. Tot i l'aire rural, les residències per a la tercera edat que s'escampen pel camp em semblen el contrari del que hauria de ser una política de benestar.

En la meua opinió, és imprescindible propiciar un debat en favor d'una diversitat de pisos i de residències per a majors integrades en barris i municipis. Es tractaria de diversificar les opcions de vida per a la gent, en particular la de major edat, per a que puga conviure amb qui vullga, en el seu propi ambient o afincada en un altre voluntariament decidit, però evitant segregacions.

* Arquitecte-Urbanista

Fitxer baixat de <http://www.terracritica.org>